

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

**ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АДМІНІСТРАТИВНЕ
ПРАВО”**

Харків
2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

**ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АДМІНІСТРАТИВНЕ
ПРАВО”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

для студентів 2 курсу заочної форми навчання

**Харків
2013**

Завдання до практичних занять і контрольних робіт з навчальної дисципліни “Адміністративне право” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”) для студентів 2 курсу заочної форми навчання / уклад.: І. В. Бойко, В. В. Зуй, Н. П. Матюхіна та ін. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 47 с.

У к л а д а ч і : І. В. Бойко,
В. В. Зуй,
Н. П. Матюхіна,
Н. Б. Писаренко,
В. М. Гаращук,
О. Б. Червякова,
М.Г. Шульга,
О. Т. Зима,
Д. В. Лученко,
Л. П. Коваленко,
В. В. Мартиновський,
О. М. Соловійова,
В. А. Сьоміна

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 3 від 14.03.2013 р.)*

ВСТУП

Адміністративне право – навчальна дисципліна, метою вивчення якої є отримання студентами ґрунтовних знань про правове забезпечення реалізації прав, свобод та інтересів громадян у відносинах з органами виконавчої влади (їх представниками), порядок здійснення державного управління, його форми і методи, особливості управлінського впливу в різних сферах суспільного життя.

Навчання відбувається у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, виконання студентами самостійних завдань та написання контрольних робіт.

Для закріплення самостійно набутих студентами знань перед складанням іспиту проводяться практичні заняття безпосередньо під час сесії.

Самостійну роботу з навчальної дисципліни “Адміністративне право” слід проводити систематично, згідно з програмою, упродовж усього навчального року. Формами самостійної роботи студентів є: підготовка до практичних занять; виконання завдань за темами практичних занять; робота з інформаційними джерелами.

Під час підготовки до практичних занять та виконання письмових завдань треба звернутися насамперед до програми курсу, нормативного матеріалу та конспекту установчих лекцій. На заняттях рішення кожного завдання докладно аналізується.

Наявність письмово виконаних завдань та відвідування практичних занять є обов’язковими. Якщо студент не з’явився на практичне заняття чи письмово не виконав домашнього завдання, або ж одержав за результатами занять незадовільну оцінку, він допускається до складання заліку тільки після відпрацювання практичних занять, яке з дозволу декана факультету здійснюється індивідуально або у складі іншої академічної групи.

Обов’язковою формою для студентів-заочників є виконання контрольних робіт. Рішення кожного завдання повинно бути розгорнутим і мотивованим, має містити в собі не тільки

посилання, а й аналіз відповідних положень чинних нормативно-правових актів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати предмет, метод і систему адміністративного права, зв'язок цієї галузі права з іншими галузями права; основні проблеми науки адміністративного права; поняття та особливості адміністративно-правових норм і відносин; суб'єктів адміністративного права та елементи їх статусу; функції, форми і методи державного управління; поняття “адміністративний примус” та види його заходів; поняття та основні риси адміністративної відповідальності; поняття, загальні риси та структуру адміністративного процесу; сутність адміністративної юстиції, поняття та завдання адміністративного судочинства в Україні; способи забезпечення законності й дисципліни в державному управлінні; поняття та види адміністративно-правових режимів; правові засади та організацію управління економікою, соціально-культурним будівництвом і адміністративно-політичною діяльністю;

уміти використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, які регламентують відносини у сфері державного управління; аналізувати й коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; користуватися сучасною науковою і спеціальною літературою, електронними юридичними базами даних, іншими інформаційними джерелами.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регламентують відносини у сфері державного управління, студентам пропонується при вивченні навчальної дисципліни “Адміністративне право” здійснювати пошук необхідних актів на Інтернет-сайті www.zakon1.rada.gov.ua.

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного
університету “Юридична академія
України імені Ярослава Мудрого”
(протокол № 10 від 15.06.2012 р.)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”

Розділ І. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

1. Державне управління і виконавча влада

Управління як соціальне явище. Мета та види управління. Поняття, сутність і ознаки державного управління. Суб’єкти та об’єкти державного управління. Принципи державного управління, їх види. Сутність виконавчої влади. Співвідношення виконавчої влади, державного управління та адміністративного права.

2. Предмет, метод і система адміністративного права

Адміністративне право як галузь права. Предмет адміністративного права. Зв’язки адміністративного права з іншими галузями права. Метод адміністративного права. Принципи адміністративного права, особливості їх класифікації. Система адміністративного права. Наука адміністративного права.

3. Адміністративно-правові норми

Поняття “адміністративно-правова норма”. Особливості норм адміністративного права. Структура норм адміністративного права. Види адміністративно-правових норм. Реалізація адміністративно-правових норм. Поняття “джерела адміністративного права”. Система та види джерел адміністративного

права. Конституція як основне джерело адміністративного права. Систематизація адміністративного права.

4. Адміністративно-правові відносини

Поняття “адміністративно-правові відносини”. Особливості адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин. Суб’єкти та об’єкти адміністративно-правових відносин. Підстави виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин.

Розділ II. СУБ’ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

5. Громадяни – суб’єкти адміністративного права

Поняття та складові адміністративно-правового статусу громадянина. Адміністративна правоздатність громадянина. Адміністративна дієздатність громадянина. Права та обов’язки громадян у сфері державного управління. Особливості адміністративно-правового статусу іноземців та осіб без громадянства.

6. Органи виконавчої влади

Поняття, ознаки та правове становище органів виконавчої влади. Місце органів виконавчої влади в системі державного апарату. Види органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України в системі органів державної влади. Основні завдання Кабінету Міністрів України. Правові засади діяльності Кабінету Міністрів України. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України. Компетенція та форми діяльності Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Повноваження Кабінету Міністрів України у відносинах з органами виконавчої влади, Президентом України, Верховною Радою України та її органами. Відносини Кабінету Міністрів України з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об’єднаннями.

Центральні органи виконавчої влади, їх види. Міністерства в системі центральних органів виконавчої влади. Інші центральні органи виконавчої влади в організаційно-правовому механізмі виконавчої влади.

Система місцевих органів виконавчої влади. Правові застави організації та діяльності місцевих органів виконавчої влади. Основні завдання і функції місцевих органів виконавчої влади. Принципи і форми діяльності місцевих органів виконавчої влади. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Акти місцевих державних адміністрацій. Територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

7. Органи місцевого самоврядування

Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Повноваження і форми діяльності органів місцевого самоврядування. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування, їх характер та співвідношення. Відносини органів місцевого самоврядування з місцевими органами виконавчої влади.

8. Державні службовці

Державна служба: поняття, види і принципи. Право на державну службу. Правове регулювання державної служби. Основні напрями державної політики у сфері державної служби.

Державні службовці: поняття і види. Посада та посадова особа: співвідношення понять. Основні права та обов'язки державних службовців. Етика поведінки державного службовця.

Проходження служби в державних органах та їх апараті: поняття і стадії. Прийняття на державну службу. Обмеження, пов'язані з прийняттям та перебуванням на державній службі. Патронатна служба. Випробування при прийнятті на державну службу. Декларування доходів державних службовців. Службова кар'єра. Класифікації посад державних службовців. Ранги державних службовців. Стажування державних службовців. Навчання і підвищення кваліфікації державних службовців.

Відповідальність державних службовців. Підстави припинення державної служби.

9. Бюджетні організації

Поняття і види бюджетних організацій. Правові засади діяльності бюджетних організацій. Порядок створення та припинення діяльності бюджетних організацій. Адміністративна правосуб'єктність бюджетних організацій. Адміністративно-правовий статус керівника бюджетної організації.

10. Громадські об'єднання та політичні партії – суб'єкти адміністративного права

Поняття та види громадських об'єднань. Порядок утворення громадських об'єднань та припинення їх діяльності. Реєстрація громадських об'єднань. Повідомлення про утворення громадського об'єднання. Адміністративно-правовий статус громадських організацій і громадських спілок. Правове становище релігійних організацій. Політичні партії, порядок їх реєстрації. Адміністративно-правовий статус політичних партій.

Розділ III. ФУНКЦІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

11. Функції державного управління, їх види

Поняття “функції державного управління”. Види функцій державного управління. Внутрішні та зовнішні функції державного управління. Постійні й тимчасові функції державного управління. Загальні та допоміжні функції державного управління. Спеціальні функції державного управління.

12. Форми державного управління

Поняття і види форм державного управління. Правові та неправові форми державного управління: поняття і юридичне значення.

Поняття “правові акти державного управління” та їх юридичне значення. Вимоги до актів державного управління і наслідки їх недотримання. Класифікація актів державного управління. Нормативні та індивідуальні акти управління. Адміністративний договір як форма державного управління: ознаки, суб’єктний склад, особливості правового регулювання та сфера застосування.

Взаємозв’язок функцій і форм державного управління.

13. Адміністративно-правові методи

Поняття “адміністративно-правові методи (методи державного управління)”. Місце адміністративно-правових методів у механізмі державного управління, їх співвідношення з формами та функціями державного управління. Загальні ознаки адміністративно-правових методів. Класифікація методів державного управління.

Сутність та види державного примусу. Адміністративний примус як вид державного примусу. Поняття та риси адміністративного примусу. Класифікація заходів адміністративного примусу. Поняття, види та особливості застосування заходів адміністративного запобігання та адміністративного припинення. Органи, уповноважені застосовувати заходи припинення правопорушень.

Р о з д і л І V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОМ

14. Поняття та риси адміністративної відповідальності, її законодавчі основи

Поняття та суть адміністративної відповідальності. Основні риси адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності.

Законодавство про адміністративні правопорушення, його особливості і місце в системі національного законодавства.

ва. Законодавчі основи адміністративної відповідальності.

Зміст та завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.

15. Адміністративне правопорушення, його склад

Поняття “адміністративне правопорушення”, його ознаки та відмінність від інших видів правопорушень.

Склад адміністративного правопорушення. Загальний, родовий та безпосередній об’єкт адміністративного правопорушення. Об’єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб’єкт адміністративного правопорушення. Вина як основна ознака суб’єктивної сторони адміністративного правопорушення, її форми. Обставини, що виключають відповідальність за адміністративне правопорушення. Передача матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації або трудового колективу. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення.

16. Система та види адміністративних стягнень.

Правила і строки накладення адміністративних стягнень

Поняття і класифікація адміністративних стягнень. Цілі та види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.

Загальні правила і строки накладення адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення. Обставини, що пом’якшують чи обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення стягнення при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Обчислення строків та строки накладення адміністративних стягнень. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов’язку відшкодувати заподіяну шкоду.

17. Дисциплінарна відповідальність за адміністративним правом

Поняття, сутність та підстави дисциплінарної відповідальності за адміністративним правом. Співвідношення дисциплінарної та адміністративної відповідальності.

Р о з д і л V. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

18. Адміністративний процес: зміст і загальні риси

Поняття “адміністративний процес”, його зміст і риси. Принципи адміністративного процесу. Система суб’єктів адміністративного процесу.

19. Структура адміністративного процесу. Види проваджень в адміністративних справах

Структура адміністративного процесу: провадження, стадії, етапи, дії. Провадження в адміністративних справах, їх види.

Поняття і риси адміністративної юрисдикції.

20. Завдання, порядок і стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення

Поняття “провадження в справах про адміністративні правопорушення”. Завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що викликають провадження в справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення. Особи, які мають право складати протокол про адміністративне правопорушення. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. Особи, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративне пра-

вопорушення. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Місце й строки розгляду справи про адміністративне правопорушення. Порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення. Види постанов по справах про адміністративні правопорушення. Зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення. Рішення по скаргі на постанову по справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

21. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення

Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення, мета їх застосування та види. Порядок застосування і строки адміністративного затримання. Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання. Особистий огляд та огляд речей: підстави і порядок застосування. Вилучення речей і документів. Вилучення посвідчення водія, ліцензійної картки на транспортний засіб. Тимчасове затримання транспортного засобу. Відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Право на оскарження заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення, шляхи його реалізації.

Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення: поняття і критерії визначення.

22. Адміністративна юстиція та адміністративне судочинство в Україні

Поняття та риси адміністративної юстиції. Адміністративна юстиція у структурі предмета адміністративного права. Моделі адміністративної юстиції. Особливості становлення адміністративної юстиції в Україні. Кодекс адміністративного судочинства України, його структура. Адміністративне судочинство: поняття та завдання. Принципи адміністративного судочинства. Юрисдикція адміністративних судів. Підсудність адміністративних справ. Право на звернення до адміністративного суду.

Розділ VI. ЗАКОННІСТЬ І ДИСЦИПЛІНА В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

23. Способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні: загальна характеристика

Поняття “законність” та “дисципліна” в державному управлінні. Співвідношення законності і дисципліни. Способи забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

24. Контроль у державному управлінні

Контроль у державному управлінні, його сутність та юридичні підстави. Відмінність контролю від нагляду. Види контролю в державному управлінні. Контроль законодавчої влади. Контроль виконавчої влади. Судовий контроль як специфічний вид контролю в державному управлінні. Контрольні повноваження спеціалізованих контролюючих органів.

Державний та недержавний контроль в управлінні: їх співвідношення.

25. Прокурорський нагляд у державному управлінні

Поняття, мета, завдання та предмет прокурорського нагляду в державному управлінні. Повноваження прокурора при здійсненні нагляду в державному управлінні.

26. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні

Звернення громадян та їх види. Вимоги до звернень громадян. Порядок розгляду звернень громадян згідно із Законом України “Про звернення громадян”.

27. Адміністративно-правові режими

Поняття, ознаки та види адміністративно-правових режимів. Правовий режим надзвичайного стану: умови введення, перелік і межі надзвичайних заходів. Гарантії забезпечення законності в умовах надзвичайного стану. Режим зони надзвичайної екологічної ситуації. Правовий режим воєнного стану. Режим державної таємниці. Прикордонний режим.

Розділ VII. ПРАВОВІ ЗАСАДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ, СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИМ БУДІВНИЦТВОМ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПОЛІТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

28. Правові засади управління економікою

Правове регулювання управління економікою. Завдання, функції та методи державного управління економікою. Організація та зміст державного управління у сфері економіки. Державний контроль у сфері економіки.

Організаційно-правові засади управління промисловістю, агропромисловим комплексом, використанням і охороною природних ресурсів, комунікаціями, будівництвом і житлово-

комунальним господарством, фінансами, зовнішньоекономічною діяльністю та митною справою.

29. Організаційно-правові засади управління фінансами

Правові засади управління фінансами. Система органів, які здійснюють управління фінансами. Кабінет Міністрів України та його повноваження у сфері управління фінансами. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади як суб'єкти державного управління фінансами. Фінансовий контроль: форми та методи його здійснення. Нацбанк України та його повноваження у сфері фінансового контролю. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі фінансів.

30. Управління освітою і наукою

Організаційно-правові засади освітньої діяльності в Україні. Система органів управління освітою. Види органів управління освітою. Повноваження Міністерства освіти і науки України. Компетенція місцевих органів виконавчої влади в галузі освіти. Компетенція органів місцевого самоврядування в галузі освіти. Органи управління навчальними закладами. Повноваження керівника навчального закладу.

Правові засади державного управління наукою. Основні принципи державного управління науковою діяльністю. Система органів управління наукою. Завдання Національної академії наук України. Галузеві академії наук. Статус і завдання Національної академії правових наук України.

31. Управління охороною здоров'я

Охорона здоров'я як напрямок державної діяльності. Система органів, що здійснюють управління охороною здоров'я, їх компетенція. Роль органів місцевого самоврядування в забезпеченні охорони здоров'я населення. Правовий статус установ охорони здоров'я.

Державний контроль у сфері охорони здоров'я. Держав-

на санітарно-епідеміологічна служба України. Компетенція органів санітарно-епідеміологічної служби. Санітарно-епідеміологічний нагляд.

32. Організаційно-правові засади управління у сфері соціальної політики

Правові засади організації та діяльності органів управління у сфері соціальної політики. Система і структура органів управління у сфері соціальної політики. Завдання та функції органів управління у сфері соціальної політики. Міністерство соціальної політики України в системі управління у сфері соціального захисту населення, його завдання, функції, форми і методи діяльності. Адміністративно-правові засоби державного впливу у сфері соціальної політики.

33. Управління обороною і національною безпекою

Організаційно-правові засади управління обороною. Органи управління обороною. Збройні Сили України, їх види. Комплектування Збройних Сил України. Повноваження державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій у сфері оборони. Військова служба. Альтернативна (невійськова) служба.

Організаційно-правові засади управління національною безпекою. Об'єкти та суб'єкти управління у сфері національної безпеки. Державний кордон та його охорона.

34. Організаційно-правові засади управління внутрішніми справами

Правові засади організації та діяльності органів внутрішніх справ. Система і структура органів внутрішніх справ. Завдання та функції органів внутрішніх справ. Міністерство внутрішніх справ України в системі управління органами внутрішніх справ, його завдання, функції, форми і методи діяльності. Міліція України як складова органів внутрішніх справ. Завдання,

функції, права та обов'язки міліції. Основні підрозділи міліції. Внутрішні війська.

35. Організаційно-правові засади управління закордонними справами

Поняття, ознаки та правове забезпечення управління закордонними справами. Система органів управління закордонними справами, їх завдання та функції. Міністерство закордонних справ України та його органи за кордоном. Адміністративно-правове регулювання в'їзду в Україну і виїзду з України.

36. Організаційно-правові засади управління юстицією

Органи управління юстицією. Міністерство юстиції та інші центральні органи виконавчої влади в системі органів управління юстицією. Територіальні органи управління юстицією. Основні напрямки діяльності органів управління юстицією.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Т е м а 1. Органи виконавчої влади

П л а н

1. Поняття, ознаки та правове становище органів виконавчої влади.
2. Система та види органів виконавчої влади.
3. Правові засади відносин Президента України з органами виконавчої влади.
4. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади.
5. Центральні органи виконавчої влади, їх види.
6. Місцеві органи виконавчої влади. Відносини місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування.

Завдання

1. На засіданні уряду розглядався проект акта, яким визначався порядок ведення Державного земельного кадастру. У процесі обговорення документа з'ясувалося, що для запровадження зазначеного порядку необхідно вирішити питання налагодження роботи модуля автоматичної взаємодії із системою реєстрації нерухомого майна Мін'юсту України. У результаті Кабінетом Міністрів України було прийнято два документи: одним затверджено порядок ведення Державного земельного кадастру, а другим доручено Державному агентству земельних ресурсів України здійснити тестування автоматизованої Національної кадастрової системи, а також узгодити взаємодію із системою реєстрації нерухомого майна Мін'юсту України.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Які акти можуть бути прийняті урядом у даному випадку?

2. Указом Президента України створено територіальні органи Міністерства юстиції України, визначено їх перелік, а

також затверджено Положення про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі. У цьому Положенні встановлено підпорядкованість цих органів безпосередньо Кабінету Міністрів України.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте порядок створення міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів.

3. Голова Державної санітарно-епідеміологічної служби України видав наказ, яким затвердив Порядок проведення профілактичних щеплень в Україні. Міністр охорони здоров'я України скасував цей наказ, посилаючись на те, що згідно з Положенням про Міністерство охорони здоров'я України затвердження державних санітарно-епідеміологічних та санітарно-протиепідемічних правил і норм належить до повноважень Міністерства.

Чи законно вчинив міністр? Хто уповноважений скасовувати акти центральних органів виконавчої влади?

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в і л і т е р а т у р и

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 07.10.2010 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2011. – № 9. – Ст. 58 (з наступ. змін. та доповн.).

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Там же. – 2011. – № 38. – Ст. 385 (з наступ. змін. та доповн.).

Про місцевеідержавні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Там же. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та доповн.).

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Там же. – 1997. – №25. – Ст. 1190 (з наступ. змін. та доповн.).

Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконав-

чої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 41. – Ст. 1677.

Положення про Міністерство охорони здоров'я України: затв. Указом Президента України від 13.04.2011 р. // Там же. – № 12. – Ст. 45.

Авер'янов В.Б. Удосконалення організації та діяльності системи органів виконавчої влади з урахуванням європейських принципів і стандартів / В.Б. Авер'янов, А.А. Пухтецька // Часопис Київ. ун-ту права. – 2010. – № 4. – С. 110-117.

Ославський М.І. Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади: навч. посіб. / М.І. Ославський. – К.: Знання, 2009. – 216 с.

Соловійова О.М. Організаційно-правові засади формування і діяльності відділів та управлінь місцевої державної адміністрації: моногр. / О.М. Соловійова. – Х.: Право, 2006. – С. 7-51.

Стеценко С.Г. Виконавча влада в Україні: особливості формування та повноваження у світлі конституційної реформи / С.Г.Стеценко // Адмін. право і процес. – 2011. – № 2. – С. 45-48.

Т е м а 2. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність

П л а н

1. Поняття, характерні особливості та види адміністративного примусу.
2. Система заходів адміністративного запобігання.
3. Заходи припинення та їх система.
4. Адміністративна відповідальність: поняття, основні риси, законодавчі основи.
5. Адміністративне правопорушення, його склад.
6. Адміністративні стягнення, їх види.
7. Загальні правила та строки накладення адміністративних стягнень.

Завдання

4. Інспектор державної пожежної охорони проводив перевірку дотримання правил пожежної безпеки у супермаркеті ТОВ “Сніг” і виявив низку порушень. Зокрема, недотримання вимог щодо обладнання торговельного залу, а також відсутність запасного виходу створює загрозу виникнення пожежі та перешкоджатиме евакуації людей. За результатами перевірки директорові ТОВ “Сніг” було направлено припис про усунення виявлених порушень, а також припинено роботу супермаркету. Директор звернувся зі скаргою до прокурора району. На його думку, слід встановити винуватих у недотриманні правил протипожежної безпеки й притягнути їх до відповідальності, а не створювати умови, за яких юридична особа несе збитки.

Дайте мотивовану відповідь на скаргу. Охарактеризуйте заходи адміністративного примусу, які були застосовані в даній ситуації.

5. Громадянин Т. був залучений до участі у провадженні в справі про дрібне хуліганство як свідок. При розгляді справи в суді Т. відмовився давати пояснення, посилаючись на те, що він нічого не пам’ятає. Судовий розпорядник склав протокол про вчинення Т. правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185³ КУпАП. Суддя розглянув справу стосовно Т. і наклав на правопорушника штраф у розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Чи відповідає закону постанова, ухвалена суддею стосовно Т.? Відповідь обґрунтуйте.

6. 15 вересня 2012 р. був складений протокол про вчинення В., 1996 р. народження, адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 44 КУпАП. 18 листопада 2012 р. В. притягнутий до адміністративної відповідальності у виді громадських робіт строком на 20 год. Захисник В. не погодився з рішенням суду, а в апеляційній скарзі зазначив, що В. є неповнолітнім, тому до нього не може бути застосоване стягнення у

виді громадських робіт, оскільки це перешкоджатиме його навчанню у школі.

Чи правомірно судом було застосовано стягнення у виді громадських робіт? Відповідь обґрунтуйте.

7. 14 червня 2012 р. інспектор ДАІ зупинив транспортний засіб, яким керував М., за перевищення обмежень швидкості руху. Під час складання протоколу інспектор ДАІ вирішив перевірити водія на стан алкогольного сп'яніння. Після проведення огляду з використанням спеціальних засобів було встановлено наявність у крові 0,25 проміле алкоголю. Інспектор ДАІ склав протокол про вчинення М. адміністративних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 122 і ч. 1 ст. 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення, та направив його до суду.

14 вересня 2012 р. суд, розглянувши матеріали адміністративної справи, виніс постанову про притягнення М. до адміністративної відповідальності у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на 3 роки.

Визначте правомірність дій працівника міліції. Чи законне рішення суду? Як Ви вважаєте, чи є підстави для оскарження постанови суду? Охарактеризуйте порядок накладення стягнення при вчиненні двох та більше адміністративних правопорушень.

Список нормативно-правових актів і літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. // Там же. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (з наступ. змін. та доп.).

Про пожежну безпеку: Закон України від 20.12.1993 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 5. – Ст. 21 (з наступ. змін. та доповн.).

Про Правила дорожнього руху: постанова Кабінету Міністрів України від 10.01.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 41. – Ст. 1852.

Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 98. – Ст. 3241.

Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В.К.Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.

Коломоєць Т.О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: [моногр.] / Т.О.Коломоєць. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – 404 с.

Хорощак Н. Адміністративні стягнення за законодавством України: моногр. / Н.Хорощак. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2004. – 172 с.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання контрольної роботи з адміністративного права сприяє більш глибокому засвоєнню теоретичного матеріалу та вивченню змісту чинного законодавства.

Контрольна робота передбачає письмове вирішення завдань за відповідним варіантом. Студенти, прізвища яких починаються з літер від “А” до “Д”, виконують варіант 1, від “Е” до “З” – варіант 2, від “Г” до “Л” – варіант 3, від “М” до “П” – варіант 4, від “Р” до “Х” – варіант 5, від “Ц” до “Ш” – варіант 6, від “Щ” до “Я” – варіант 7.

При вирішенні завдань студенти мають дати повні та обґрунтовані відповіді на всі питання, зробити висновки на підставі конкретних статей та пунктів відповідних нормативно-правових актів з урахуванням змін і доповнень до чинного законодавства. До рішень завдань потрібно скласти проекти процесуальних документів.

Запис умов завдання є обов’язковим. Обсяг роботи має бути 20 – 24 сторінки учнівського зошита.

ВАРІАНТ 1

1. На підставі Кодексу України про адміністративні правопорушення охарактеризуйте завдання та стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.

2. Міністр внутрішніх справ України підписав наступні накази: а) Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України; б) Про призначення Є. заступником Міністра внутрішніх справ України; в) Про затвердження положення про Департамент Державної служби охорони при Міністерстві внутрішніх справ України; г) Про звільнення з посади начальника Головного управління МВС у Харківській області; ґ) Про затвердження персонального складу колегії МВС України; д) Про призначення Е. начальником департаменту Державтоінспекції МВС України.

Голова Державної міграційної служби України підписав

наступні накази: а) Про призначення З. заступником Голови ДМС України; б) Про створення Державної міграційної служби у Харківській області; в) Про питання Державної міграційної служби України; г) Про розподіл обов'язків між заступниками Голови ДМС України; г) Про затвердження структури і граничної чисельності працівників Державної міграційної служби у Харківській області; д) Про затвердження Положення про Державну міграційну службу у Харківській області.

Проведіть юридичний аналіз названих правових документів з точки зору їх законності, у тому числі компетенції органів (посадових осіб), які підписали зазначені правові акти. Якщо ви дійдете висновку, що правовий акт видано некомпетентним органом, вкажіть належний порядок вирішення справи.

3. Стосовно М. 06.03.2013 р. був складений протокол про вчинення ним правопорушення, передбаченого ст. 173 КУпАП. Начальник органу внутрішніх справ, отримавши 05.05.2013 р. протокол, призначив справу до розгляду на 06.05.2013 р., про що повідомив М., який у встановлений час не з'явився. Враховуючи те, що М. своєчасно було повідомлено про місце і час розгляду справи, начальник органу внутрішніх справ за відсутності М. ухвалив постанову про накладення на нього штрафу.

Чи є підстави для скасування постанови про накладення на М. штрафу? Хто, за чиєю ініціативою та в якому порядку може переглянути постанову по даній справі? Яке рішення може бути ухвалено за результатами перегляду справи.

4. Прокуратурою м. Харкова були отримані численні звернення громадян, а також заяву громадської організації “Ліга допомоги тваринам” про порушення законодавства у сфері поводження з тваринами дільницею по вилову та утилізації бездоглядних тварин. У ході прокурорської перевірки з'ясовано, що під час своєї діяльності дільниця по вилову та утилізації бездоглядних тварин умертвляла останніх, використовуючи препарат дітілін, який за інформацією Управління ветеринарної медицини м. Харкова належить до препаратів, заборонених

до застосування при транквілізації тварин. Прокурором м. Харкова 01.09.2012 р. внесено подання про вжиття дієвих заходів, спрямованих на приведення діяльності дільниці по вилову та утилізації бездоглядних тварин КП “Комплекс з вивозу побутових відходів” у відповідність до вимог закону. Станом на 01.11.2012 р. прокуратурою м. Харкова не було отримано відповіді на подання.

Охарактеризуйте застосовану форму прокурорського реагування? Які дії можуть бути вчинені прокурором у разі відхилення подання? Складіть проект подання прокурора.

Список нормативно-правових актів

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. // Там же. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446 (з наступ. змін. та доповн.).

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 07.10.2010 р. // Там же. – 2011. – № 9. – Ст. 58 (з наступ. змін. та доповн.).

Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21.02.2006 р. // Там же. – 2006. – № 27. – Ст. 230 (з наступ. змін. та доповн.).

Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. // Там же. – 1991. – № 53. – Ст. 793 (з наступ. змін. та доповн.).

Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Указ Президента України від 6.04.2011 р. № 383// Офіц. вісн. України. – 2011. – № 29. – Ст. 1222.

Про Положення про Державну міграційну службу України: Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 405/2011 // Там же. – 2011. – № 29. – Ст. 147.

ВАРІАНТ 2

1. *Охарактеризуйте на підставі положень Закону України “Про державну службу” порядок проходження державної служби.*

2. Співробітник ДАІ зупинив автомобіль Suzuki, який переїхав перехрестя на червоний сигнал світлофора. Співробітник ДАІ звернувся до водія П. із вимогою пред’явити посвідчення водія та поліс (договір) обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності. Після цього співробітник ДАІ склав протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 122 КУпАП, вилучив у П. посвідчення водія та видав тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами, а автомобіль відправив на спеціальний майданчик.

Охарактеризуйте застосовані в даному випадку заходи примусу. Чи відповідають дії працівника ДАІ вимогам чинного законодавства?

3. Розпорядженням голови Богодухівської райдержадміністрації Харківської області від 02.09.2012 р. С. було звільнено з посади заступника голови Богодухівської райдержадміністрації Харківської області. Останній, вважаючи, що головою порушено порядок звільнення, звернувся до суду.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Якщо дійдете висновку, що дії голови райдержадміністрації незаконні, складіть проект адміністративного позову до суду.

4. Міністром закордонних справ України було укладено від імені України договір з Урядом Республіки Польща про співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань та видано наступні накази: 1) Про призначення Пугача В.В. Надзвичайним і Повноважним послом України в Республіці Польща; 2) Про призначення Дусик А.Л. тимчасовим повіреним у справах України в Бельгії; 3) Про створення в Китаї дипломатичного представництва України.

Посилаючись на положення чинного законодавства, ви-

значте, чи належить вирішення зазначених питань до повноважень міністра закордонних справ України.

Список нормативно-правових актів

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – Ст. 446 (з наступ. змін. та доповн.).

Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. // Там же. – 1993. – № 52. – Ст. 490 (з наступ. змін. та доповн.).

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9.04.1999р. // Там же. – 1999. – № 20-21. – Ст.190 (з наступ. змін. та доповн.).

Про дипломатичну службу: Закон України від 20.09.2001 р. // Там же. – 2002. – № 5. – Ст. 29 (з наступ. змін. та доповн.).

Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1086 // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 98. – С. 12. – Ст. 3224.

Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102 // Там же. – 2008 р. – № 98. – С. 31. – Ст. 3240. (з наст. змін. та доп.).

Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України: Указ Президента України від 06.04.2011р. № 381/2011 // Там же. – 2011. – № 29. – Ст. 1220.

ВАРІАНТ 3

1. Проаналізуйте положення Кодексу адміністративного судочинства України та вкажіть юрисдикцію адміністративних судів.

2. За фактом порушення К. вимог законодавства про охорону рослин, що занесені в Червону книгу України, природоохоронною прокуратурою було винесено постанову по ініціювання притягнення К. до адміністративної відповідальності, яка була направлена для розгляду до суду. Суддя виніс постанову про накладення на К. штрафу в розмірі 34 грн. Вважаючи це стягнення занадто м'яким, прокурор вніс подання на постанову судді.

Дайте правову оцінку ситуації. Складіть проект подання прокурора.

3. Державному службовцю В., який працював на посаді спеціаліста райдержадміністрації, 01.09.2010 р. було присвоєно 14 ранг. А 01.09.2012 р. він письмово звертається до голови райдержадміністрації з прохання присвоїти йому черговий ранг. Керівник роз'яснив В., що присвоїти черговий ранг він не може, оскільки ранги державним службовцям присвоюються Кабінетом Міністрів України. Крім того, до В. 30.08.2011 р. було застосовано дисциплінарне стягнення, а саме затримка до одного року у присвоєні чергового рангу.

Визначте правомірність відповіді голови райдержадміністрації. Який порядок присвоєння державним службовцям чергових рангів? Відповідь свою обґрунтуйте згідно з чинним законодавством.

4. 01.03.2013 р. лікарем-гігієністом Державної санітарно-епідеміологічної служби Н-ського району міста М. за порушення санітарних норм було складено протокол стосовно керівника ТОВ "Промінь" Ф. А 15.05.2012 р. ним винесено постанову про накладення на Ф. адміністративного стягнення.

Керівник ТОВ "Промінь" Ф. подав скаргу головному

санітарному лікарю міста, зазначивши, що дії лікаря-гігієніста незаконні, оскільки він не мав права складати протокол про адміністративне правопорушення та порушив строки накладення адміністративного стягнення.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Який порядок порушення провадження по справі про адміністративне правопорушення у сфері охорони праці і здоров'я населення?

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1984. - № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст.446 (з наступ. змін. та доповн.).

Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. // Там же. – 1991. – № 53. – Ст.793 (з наступ. змін. та доповн.).

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. // Там же. – 1996. – № 47. – Ст. 256 (з наступ. змін. та доповн.).

Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. // Там же. – 1993. – № 52. – Ст. 490 (з наступ. змін. та доповн.).

Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. // Там же. – 1994. – № 27. – Ст. 218 (з наступ. змін. та доповн.).

В А Р І А Н Т 4

1. Розкрийте особливості дисциплінарної відповідальності працівників органів внутрішніх справ згідно із Дисциплінарним статутом органів внутрішніх справ (визначте стадії і вкажіть види дисциплінарних стягнень).

2. А. 01.05.2012 р. повертався додому зі свята та чіплявся до громадян, ображаючи їх. Поряд проходив працівник мілі-

ції і, побачивши це, склав протокол про адміністративне правопорушення. Матеріали справи були передані до суду. Суддя 15.07.2012 р. виніс постанову про притягнення до адміністративної відповідальності А. за ст. 173 КУпАП та наклав на останнього штраф. Із рішенням суду А. не погодився і 26.07.2012 р. подав апеляційну скаргу, вважаючи, що на нього незаконно накладено адміністративне стягнення.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Обґрунтуйте законність рішення суду? Як Ви вважаєте, чи треба задовольнити скаргу та чому? Складіть проект постанови судді.

3. Рішенням Н-ської міської ради місто Н. було оголошено зоною надзвичайної екологічної ситуації у зв'язку із значним збільшенням рівня захворюваності населення на туберкульоз, як наслідок, тимчасово заборонено функціонування санаторно-курортних закладів.

Чи законне рішення міської ради? Який порядок оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації? Які є обмеження діяльності в зоні надзвичайної екологічної ситуації?

4. При перевірці санітарним лікарем підприємства порошкової металургії “Фауна” було виявлено, що засоби автоматизації не обмежують фізичних навантажень на працюючих до рівня, допустимого фізіологічними нормами. У зв'язку з цим санітарний лікар 01.09. 2012 р. припинив діяльність підприємства. А 05.10.2012 р. виніс постанову про накладання штрафу на директора підприємства за ст. 42 КУпАП.

Охарактеризуйте застосовані в даному випадку заходи. Чи законно санітарний лікар припинив діяльність підприємства та чи мав він право притягувати до адміністративної відповідальності директора підприємства? Які саме санітарно-гігієнічні і санітарно-протиепідемічні правила і норми були порушені?

Список нормативно-правових актів

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ: затв. Законом України від 22.02.2006 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2006. – № 22. – Ст. 246 (з наступ. змін. та доповн.).

Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. // Там же. – 2000. – № 17. – Ст. 2311 (з наступ. змін. та доповн.).

Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. // Там же. – 1994. – № 27. – Ст. 218 (з наступ. змін. та доповн.).

Про затвердження Державних санітарних правил для підприємств порошкової металургії: наказ МОЗ України від 18.12.1995 р. № 235 [Електрон. ресурс] // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0354-96>

Про затвердження Інструкції про порядок застосування державною санітарно-епідеміологічною службою України адміністративно-запобіжних заходів (обмеження, тимчасова заборона, заборона, припинення, зупинення): наказ МОЗ України від 14.04.1995 р. № 67 [Електрон. ресурс] // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0298-95>

Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні: постанова Кабінету Міністрів України від 22.06.1999 р. № 1109 // Офіц. вісн. України. – 1999 р. – № 25. – Ст. 127.

ВАРІАНТ 5

1. *Дайте характеристику адміністративного провадження щодо державної реєстрації нормативно-правових актів відповідно до чинного законодавства.*

2. Н., маючи бажання займатися нотаріальною діяльністю, звернувся до головного управління юстиції у Харківській

області із заявою про надання йому допуску до складання кваліфікаційного іспиту для отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

При перевірці документів, поданих Н. до управління юстиції для складання іспиту, було виявлено, що Н. не має диплому про вищу юридичну освіту. У зв'язку з цим начальником головного управління юстиції у Харківській області Ю. прийнято рішення про відмову Н. у наданні допуску до складання кваліфікаційного іспиту.

Чи правильне рішення було прийняте начальником головного управління юстиції у Харківській області?

3. Голова Зачепилівської районної адміністрації Харківської області Д. використовував службовий автомобіль в особистих цілях. Інспектор ДАІ склав протокол про вчинення Д. адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 184¹ КУпАП, і направив матеріали до суду. Суддя погодився з кваліфікацією діяння і виніс постанову про притягнення Д. до адміністративної відповідальності за зазначеною статтею. Постанову судді Д. оскаржив до апеляційного суду Харківської області.

Які процесуальні рішення може за законом прийняти апеляційний суд після отримання скарги? Складіть проект постанови судді.

4. Стосовно С. був складений протокол про вчинення адміністративного правопорушення, відповідальність за яке передбачена ч. 1 ст. 130 КУпАП. Інспектор ДАІ, керуючись ст. 265¹ КУпАП, тимчасово вилучив у С. посвідчення водія, про що зроблено запис у протоколі про адміністративне правопорушення. Протокол надіслано до суду для вирішення питання про відповідальність С.

Останній не заперечував факту вчинення порушення, однак вважав, що посвідчення водія вилучено у нього незаконно, тому вирішив оскаржити факт вилучення до суду.

За правилами яких актів належить розглядати справу про адміністративне правопорушення та справу щодо оскарження вилучення посвідчення водія? Зробіть юридичний аналіз справи, посилаючись на нормативні положення.

Список нормативно-правових актів

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст. 446 (з наступ. змін. та доповн.).

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. // Там же. – 1993. – № 39. – Ст. 383 (з наступ. змін. та доповн.).

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Там же. – 1999. – № 2-21. – Ст. 190 (з наступ. змін. та доповн.).

Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, органів державного управління та контролю, що зачіпають права, свободу і законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер: затв. постановою Кабінету Міністрів України № 731 від 28.12.1992 р. // Зб. постанов України. – 1993. – № 1 – 2. – Ст. 28.

Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: наказ Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5 // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 54. – Ст. 2193.

Про затвердження Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса: наказ Мін'юсту України від 22.03.2011р. № 871/5 // Там же. – 2011. – № 25. – Ст. 1028.

Про затвердження Порядку допуску до складання кваліфікаційного іспиту осіб, які пройшли стажування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса, та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією: наказ Мін'юсту України від 28.07.2011 р. № 1905/5 // Там же. – 2011. – № 60. – Ст. 2421.

ВАРІАНТ 6

1. *Визначте характер адміністративного провадження за Законом України “Про звернення громадян” та охарактеризуйте адміністративно-правовий статус його учасників.*

2. Для перевірки інформації, що надійшла до органів міліції за заявою В., начальник Московського РВ ГУМВС України у Харківській області, посилаючись на ст. 11 Закону України “Про міліцію”, направив письмовий запит директору ТОВ “Космос” з вимогою надати копії таких документів: статуту, свідоцтва про реєстрацію, витягів по рахунках, господарських договорів, які уклалися за останній рік. Директор ТОВ “Космос” відмовився надавати згадані документи, оскільки така інформація, на його думку, становить комерційну та банківську таємницю.

Чи мають право органи міліції проводити перевірки суб’єктів господарської діяльності? Який порядок проведення таких перевірок? Чи зобов’язане ТОВ “Космос” надавати копії зазначених документів?

3. Інспектор ДАІ України в Харківській області З. 10.09.2012 р. зупинив транспортний засіб, яким керував Д., за перевищення швидкісного режиму руху. Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 122 КУпАП, з’ясувалося, що Д. знаходиться у стані сп’яніння. Інспектор З. відсторонив водія від керування транспортним засобом та склав протокол про вчинення ним правопорушення, передбаченого ст. 130 КУпАП. Суд, розглянувши обидві справи 13.11.2012 р., наклав на Д. стягнення у виді громадських робіт строком на сорок годин.

Визначте правомірність дій інспектора ДАІ та законність рішення судді. Складіть проект протоколу про адміністративне правопорушення за умовами завдання.

4. За результатом конкурсного відбору на посаду помічника Прем’єр-міністра України було призначено М. Через три місяці Прем’єр-міністр України подав у відставку, унаслідок чого М. було звільнено із займаної посади. Останній звер-

нувся з позовом до суду, в якому обґрунтував незаконність свого звільнення тим, що згідно із Законом України “Про державну службу” зміна керівників або складу державних органів не може бути підставою для припинення державним службовцем державної служби на обійманій посаді з ініціативи новопризначених керівників.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи є у М. підстави для звернення до суду? Охарактеризуйте порядок проходження державної служби працівниками патронатної служби членів Кабінету Міністрів України та голів місцевих державних адміністрацій.

Список нормативно-правових актів

Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Там же. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верх. Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст. 446 (з наступ. змін. та доповн.).

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. // Там же. – 1996. – № 47. – Ст. 256 (з наступ. змін. та доповн.).

Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. // Там же. – 1993. – № 52. – Ст. 490 (з наст. змін. та доповн.).

Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп’яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. // Офіц. вісн. України. – 2008. – № 98. – Ст. 3241.

Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: наказ

МВС України від 26.02.2009 р. // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 34. – Ст. 1193 (з наступ. змін. та доповн.).

Про затвердження Порядку перебування на державній службі працівників патронатної служби членів Кабінету Міністрів України та голів місцевих державних адміністрацій: постановою Кабінету Міністрів України від 19.05.1999 р. № 851 // Там же. – 1999. – № 20. – С. 277 (з наст. змін. та доповн.).

ВАРІАНТ 7

1. *Згідно із Законом України "Про місцеві державні адміністрації" розкрийте повноваження обласної державної адміністрації у сфері управління економікою та фінансами.*

2. На вулиці біля свого будинку А. розпивав спиртні напої. Дільничий В., перевіряючи у правопорушника документи, вимагав припинити протиправні дії. Вислухавши пояснення причин скоєння правопорушення, інспектор викликав А. у відділ міліції, поставив його на облік як особу, яка підлягає профілактичному впливу, притягнув правопорушника до адміністративної відповідальності.

Охарактеризуйте застосовані міліціонером заходи адміністративного примусу. Визначте правомірність їх застосування.

3. П'ятнадцятирічний Д. проживав з матір'ю та вітчимом. Мати взяла прізвище другого чоловіка. Д. вирішив змінити своє прізвище на нове прізвище матері та спитав у свого батька дозволу зробити це. Батько йому відмовив. Мати вирішила звернутися за консультацією до своєї сестри, яка працює у відділі реєстрації актів цивільного стану. Сестра пояснила, що для зміни прізвища в п'ятнадцятирічному віці достатньо згоди матері, після чого видала висновок про надання дозволу на зміну імені.

Дайте правову оцінку ситуації згідно з чинним законодавством. Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте, чиї дії відповідали (або не відповідали) чинному законодавству? Яке рішення повинен прийняти співробітник відділу реєстрації актів цивільного стану?

4. Громадянин Російської Федерації А. 5 січня 2013 р. прибув в Україну строком на 3 місяці до своїх родичів, які мешкають у м. Харкові, а 20 квітня 2013 р. він був притягнутий до адміністративної відповідальності за ст. 203 КУпАП. Через місяць Головне управління Державної міграційної служби України у Харківській обл. винесло рішення про примусове видворення А. до батьківщини впродовж 30-ти днів. Однак А. не виконав дане рішення, мотивуючи це відсутністю коштів для оплати проїзду.

Чи відповідають прийняті рішення чинному законодавству? Посилаючись на нормативні приписи, визначте порядок застосування примусового видворення. Складіть проект адміністративного позову про оскарження рішення Державної міграційної служби України у Харківській обл.

Список нормативно-правових актів

Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Там же. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступ. змін. та доповн.).

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35-37. – Ст. 446 (з наст. змін. та доповн.).

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. // Там же. – 2012. – № 19-20. – Ст. 179 (з наст. змін. та доповн.).

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Там же. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190 (з наступ. змін. та доповн.).

Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 2115 // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 52. – Ст. 2115.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Поняття і основні риси державного управління.
2. Сутність виконавчої влади, її співвідношення з державним управлінням та адміністративним правом.
3. Адміністративне право України як галузь права, його предмет.
4. Метод і система адміністративного права України.
5. Зв'язок адміністративного права з іншими галузями українського права.
6. Поняття, особливості та види адміністративно-правових норм.
7. Джерела адміністративного права України.
8. Систематизація адміністративного права України та її особливості.
9. Поняття, основні риси та види адміністративно-правових відносин.
10. Адміністративно-правовий статус громадян України.
11. Звернення громадян, їх види.
12. Порядок розгляду звернень громадян згідно із Законом України “Про звернення громадян”.
13. Особливості адміністративно-правового статусу іноземців та осіб без громадянства в Україні.
14. Поняття, ознаки та правове становище органів виконавчої влади.
15. Види органів виконавчої влади.
16. Система органів виконавчої влади та принципи її побудови.
17. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
18. Компетенція та форми діяльності Кабінету Міністрів України за Законом України “Про Кабінет Міністрів України”.
19. Центральні органи виконавчої влади, їх види.
20. Міністерства в системі центральних органів виконавчої влади.
21. Повноваження і форми діяльності місцевих державних адміністрацій.

22. Поняття, види та принципи державної служби в Україні.
23. Законодавчі основи державної служби в Україні.
24. Поняття та види державних службовців.
25. Правове регулювання проходження державної служби.
26. Особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців.
27. Поняття та види функцій державного управління.
28. Поняття “форми державного управління”, їх види.
29. Поняття “правові акти державного управління”, їх юридичне значення.
30. Класифікація актів державного управління та їх дія.
31. Адміністративний договір як форма управлінської діяльності.
32. Вимоги, що ставляться до актів державного управління, наслідки їх недотримання.
33. Поняття “адміністративно-правові методи”, їх види.
34. Адміністративний примус, види його заходів.
35. Адміністративно-попереджувальні заходи, їх види та суть.
36. Заходи адміністративного припинення, їх види та суть.
37. Поняття й основні риси адміністративної відповідальності.
38. Завдання, система і чинність законодавства України про адміністративні правопорушення.
39. Адміністративне правопорушення, його поняття та склад.
40. Суб’єкти адміністративних правопорушень.
41. Особливості відповідальності неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.
42. Особливості адміністративної відповідальності посадових осіб.
43. Особливості відповідальності за порушення правил дорожнього руху.
44. Відповідальність військовослужбовців за вчинення адміністративних правопорушень.

45. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.
46. Мета адміністративних стягнень, їх види.
47. Попередження та штраф як адміністративні стягнення.
48. Оплатне вилучення і конфіскація предметів як адміністративні стягнення.
49. Позбавлення спеціального права, наданого громадянинуві, як вид адміністративного стягнення.
50. Громадські роботи як вид адміністративного стягнення.
51. Виправні роботи і адміністративний арешт як адміністративні стягнення.
52. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.
53. Загальні правила накладення стягнень за адміністративні правопорушення.
54. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративний проступок.
55. Строки накладення адміністративних стягнень.
56. Адміністративний процес: зміст, загальні риси, особливості.
57. Структура адміністративного процесу та характеристика окремих видів проваджень.
58. Дисциплінарне провадження: завдання, стадії, особливості.
59. Адміністративна юрисдикція: загальні риси, принципи.
60. Адміністративна юстиція: поняття, моделі та особливості становлення в Україні.
61. Адміністративне судочинство в Україні: завдання та принципи.
62. Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення.
63. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.
64. Адміністративне затримання як захід забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.

65. Протокол про адміністративне правопорушення.
66. Постанова по справі про адміністративне правопорушення.
67. Набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та перегляд постанови.
68. Види рішень, що приймаються по скарзі чи протесту на постанову про накладення адміністративного стягнення.
69. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.
70. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
71. Правове становище і повноваження адміністративних комісій.
72. Справи про адміністративні правопорушення, підвідомчі районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судам (суддям).
73. Порядок оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення та її опротестування.
74. Розгляд скарги і протесту на постанову по справі про адміністративне правопорушення.
75. Адміністративна відповідальність за правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.
76. Поняття “режим законності та дисципліни в державному управлінні”.
77. Способи забезпечення законності та дисципліни в державному управлінні: загальна характеристика.
78. Контроль у державному управлінні: поняття, зміст та види.
79. Контроль органів виконавчої влади загальної компетенції.
80. Відомчий та міжвідомчий контроль.
81. Судовий контроль у державному управлінні.
82. Контрольні повноваження державних інспекцій та служб.
83. Прокурорський нагляд у державному управлінні, його форми та методи.
84. Поняття і види адміністративно-правових режимів.

85. Надзвичайні режими: поняття та види.
86. Організаційно-правові засади управління митною справою в Україні.
87. Митний контроль. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил.
88. Правові засади управління економікою.
89. Система і повноваження органів управління освітою.
90. Система і повноваження органів управління охороною здоров'я.
91. Організаційно-правові засади управління у сфері соціальної політики.
92. Організаційно-правові засади управління обороною.
93. Збройні Сили України: їх види та комплектування.
94. Організаційно-правові засади управління національною безпекою.
95. Система, правове становище та зміст роботи органів внутрішніх справ.
96. Громадський порядок та громадська безпека, адміністративно-правові заходи їх охорони.
97. Основні завдання і повноваження міліції України.
98. Юрисдикційні повноваження органів внутрішніх справ.
99. Дозвільна система органів внутрішніх справ.
100. Організаційно-правові засади управління закордонними справами.
101. Організаційно-правові засади управління юстицією.
102. Реєстрація актів цивільного стану.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Адміністративне право України: підруч. / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за ред. Ю. П. Битяка, В. М.Гаращука, В. В. Зуй. – Х.: Право, 2012. – 656 с.

Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. / Ю. П. Битяк [та ін.]; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Х.: Право, 2012. – 160 с.

Адміністративне право України. Академ. курс: підруч.: [у 2 т.] / відп. ред. В.Б.Авер’янов. – К.: Юрид. думка, 2007. – Т.1. Загальна частина. – 591 с.

Адміністративне право України. Академ. курс: підруч.: [у 2 т.] / відп. ред. В.Б. Авер’янов. – К.: Юрид. думка, 2009. – Т.2. Особлива частина. – 600 с.

Адміністративне право: Загальна частина: [навч. посіб.] / за ред. Ю.П. Битяка, В.В. Зуй. – Х.: Одіссея, 2011. – 240 с.

Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс: підруч. / за ред. О.М. Бандурки. – Х.: Золота мить, 2011. – 584 с.

Адміністративний процес: підруч. / О.В. Кузьменко, М.М. Тищенко. – К.: Літера ЛТД, 2002. – 288 с.

Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: [моногр.] / Ю.П. Битяк. – Х.: Право, 2005. – 304 с.

Гаращук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні: моногр. / В.М. Гаращук. – Х.: Фоліо, 2002. – 176 с.

Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.

Коломоєць Т.О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: [моногр.] / Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – 404 с.

Константий О.В. Джерела адміністративного права України: моногр. / О.В. Константий. – К.: Рада, 2005. – 120 с.

Малиновський В.Я. Державне управління: навч. посіб. / В.Я. Малиновський. – 3-тє вид., доповн. та переробл. – К.: Атіка, 2009. – 608 с.

Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Наук. думка, 2007. – 587 с.

Харитонова О.І. Адміністративно-правові відносини (проблеми теорії): моногр. / О.І. Харитонова. – О. Юрид. л-ра, 2004. – 328 с.

З М І С Т

Вступ.....	3
Програма навчальної дисципліни “Адміністративне право”..	5
Завдання до практичних занять.....	18
Завдання до контрольних робіт.....	24
Питання для підготовки до іспиту.....	39
Список рекомендованої літератури.....	44

Навчальне видання

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)
для студентів 2 курсу заочної форми навчання

У к л а д а ч і: БОЙКО Ірина Володимирівна,
ЗУЙ Валентина Василівна,
МАТЮХІНА Наталія Петрівна,
ПИСАРЕНКО Надія Борисівна,
ГАРАЩУК Володимир Миколайович,
ЧЕРВЯКОВА Олена Борисівна,
ШУЛЬГА Марія Герасимівна,
ЗИМА Олександр Тарасович,
ЛУЧЕНКО Дмитро Валентинович,
КОВАЛЕНКО Лариса Павлівна,
МАРТИНОВСЬКИЙ Володимир Володимирович,
СОЛОВЙОВА Ольга Миколаївна,
СЬОМІНА Валентина Анатоліївна

Відповідальний за випуск *Ю. П. Битяк*

Редактор *Л. В. Русанова*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2013

Підп. до друку 26.02.2013. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 2,9. Облік.-вид. арк. 1,67. Вид. № 307.
Тираж 150 прим. Зам. № 4392. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.